

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
Oslo

Deres ref: 17/2988

Vår ref: 207.01/ØHH

20. september 2017

Høringsuttalelse til forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven om intensiv oppfølging og tverrfaglig samarbeid

Akademikerne viser til høring om forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven vedrørende innføring av plikt for skolen til å gi intensiv opplæring til elever på 1. – 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning. I tillegg innebærer forslaget en plikt for skolen til å samarbeide med kommunale tjenestetilbydere om flerfaglig vurdering og oppfølging av elever med helsemessige, personlige, sosiale og emosjonelle vansker knyttet til opplæringen.

Akademikerne støtter i all hovedsak forslagene i høringen. Det er viktig at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, får et tilbud om intensiv opplæring, slik at de settes i stand til å følge forventet progresjon. Intensjonen om at skolen skal være tidlig ute og tett på for å gi intensiv opplæring er god. Tanken om at tiltaket skal være konsentrert og at det skal være en målrettet innsats rettet mot de konkrete utfordringene eleven har, er også god. Det er positivt at elever som får intensiv opplæring ikke skal ha avvik fra kompetansemålene, men settes i stand til å følge progresjonen i den ordinære opplæringen.

Akademikerne ønsker å utdype sitt standpunkt på enkelte punkter i høringen.

Tidlig innsats krever kompetanse i spesialpedagogikk

Dersom den tidlige innsatsen som skisseres i forslaget skal gi effekt, må elevene få faglig forsvarlig og tilpasset opplæring. Det må stilles strengere krav til formalkompetanse i

spesialpedagogikk, slik at elevene får undervisning av eksperter på begynneropplæring. Elevene har rett til tilpasset opplæring, og skolen har plikt til å gi denne.

Akademikerne viser her til Barneombudets fagrapport 2017, *Uten mål og mening – elever med spesialundervisning i grunnskolen*, s. 30, hvor Barneombudet skriver at

[Elevenes] klare budskap er at de som gjennomfører spesialundervisningen, ikke har god nok kompetanse. De ønsker seg lærere med mer utdanning og mer forståelse for vanskene deres, og som behandler dem på en god måte. Barneombudet er bekymret for at elevene som får spesialundervisning, og som har størst behov for kvalifisert hjelp, får opplæring av ufaglærte eller lærere uten kompetanse i faget de underviser i. Elevene forteller oss at dette kan få store konsekvenser for læringsutbyttet deres.

Forslaget bør konkretiseres i forskrift

Akademikerne registrerer at departementets forslaget er relativt generelt, og forventer tydelig konkretisering i tilhørende forskrifter, ikke minst med utgangspunkt i viktige spørsmål som:

- Hvem skal vurdere hvilke elever som skal motta intensiv opplæring, i hvor lang periode og i hvilke mengder er forsvarlig å gi?
- Hvem skal gi denne opplæringen?
- Hvem skal følge opp skoleeiers plikt til å ha kontroll og oversikt på denne praksisen og retten til å regulere den?
- Hvem skal bistå hvis skolen selv ikke har kompetanse?

Flerfaglig samarbeid – PP-tjenesten og psykologer

Akademikerne er fornøyd med at behovet for flerfaglig samarbeid løftes frem, og at det innføres en plikt for skolen til å legge til rette for samhandling. Flerfaglig samarbeid er bra og viktig, og Akademikerne vil trekke frem to tjenester som spiller en viktig rolle.

PP-tjenestens rolle

PP-tjenesten er skolens kanskje viktigste støttespiller når barn strever i opplæringen, og PP-tjenestens kompetanse bør derfor benyttes i dette arbeidet. Akademikerne mener derfor at det er viktig at skolen forpliktes til å drøfte med PP-tjenesten hvilke barn som kan ha

utbytte av intensiv trening/undervisning over en kortere periode for å «hektes på» og hvilke barn som bør henvises PP-tjenesten for en vurdering av behovet for spesialpedagogiske hjelpetiltak. Forskning viser at de fleste elever med språkvansker eller generelle lærevansker har behov for tilrettelegging av opplæringstilbudet over tid og at effekten av intensive kurs som regel uteblir for denne gruppen elever. Det vil derfor være helt avgjørende at skolen forpliktes til å drøfte elevenes behov og vurdering av riktige tiltak med PP-tjenesten for å unngå at elever med særlige behov blir sittende i intensive kurs i skolens regi som ikke vil hjelpe.

Psykologenes rolle

Stortinget har i mange år bevilget midler til kommuner som tilsetter psykolog i sine tjenester og fra 2020 vil kommunene i henhold til Helse- og omsorgstjenesteloven være forpliktet til å knytte til seg psykologer. Psykologene forventes blant annet å bidra til å fremme psykisk helse og forebygge lidelser. Skolen er en vesentlig arena og samarbeidspart både når det gjelder oppfølging av enkeltelever med behov for psykisk helsehjelp, men også i det forebyggende og helsefremmede arbeidet. Psykologer i kommunen rapporterer ofte om godt samarbeid med skolene, men de møter også skoler som i liten grad er villige til å samarbeide. Dette skaper unødige hindre og mulighetene til effektivt, tverrfaglig samarbeid til barn beste vanskeliggjøres. Det er derfor en stor fordel om hjelpeapparatets plikt til å samarbeide med skolen speiles i skolens plikter.

Med vennlig hilsen

Akademikerne

Anne Folkvord

Organisasjonssjef